

Solved Question Paper of 2014 Final Examination
Prepared by Dr. Ripun Doley, HoD, History
Department of History
Dakshin Kamrup Girls' College, Mirza

Section 1: Answer the following questions ($1 \times 12 = 12$)

1. Who was the first Director-General of the Archaeological Survey of India?
Answer: Alexander Cunningham.
2. What kinds of grinding instruments were used to grind the grain in Harappan Civilization?
Answer: Mortars, pestles, and querns (stone mills).
3. What is hagiography?
Answer: Hagiography is the writing of biographies of saints or religious figures, often emphasizing their spiritual achievements.
4. Who was Shankardeva?
Answer: Shankardeva was a 15th–16th century Assamese saint, scholar, and poet who founded the Ekasarana Dharma, a neo-Vaishnavite movement in Assam.
5. What was the name of Alberuni's book written in Arabic language?
Answer: Kitab-ul-Hind (also known as Tarikh-ul-Hind).
6. Who led a new religious movement in Karnataka?
Answer: Basavanna, who led the Lingayat movement.
7. Who was the most famous ruler of Vijayanagar?
Answer: Krishnadevaraya.
8. Which was the language of the Royal Court of the Mughals?
Answer: Persian.
9. Where did the Revolt of 1857 first breakout?
Answer: Meerut.
10. Who were the Jotedars?
Answer: Jotedars were wealthy peasant landlords in Bengal who held large landholdings and often had more local influence than zamindars.
11. What was the name of present Bangladesh during the time of Partition of India?
Answer: East Pakistan.
12. Who was the first President of Independent India?
Answer: Dr. Rajendra Prasad.

Section 2: Answer in brief the following questions ($2 \times 12 = 24$)

1. Write any two features of Harappan script.

Answer:

- The Harappan script is pictographic, consisting of symbols and signs.
- It is written from right to left, with some evidence of boustrophedon style (alternating directions).

2. What is Gotra? What are the two important rules about Gotra?

Answer:

- Gotra is a system of classifying people based on their ancestral lineage, often linked to a common mythical ancestor.
- Two important rules:
 1. Marriage should not occur within the same gotra to avoid consanguinity.
 2. Gotra determines social and ritual obligations, such as inheritance and participation in ceremonies.

3. Who was Azan Pir? Where is his Dargah situated?

Answer:

- Azan Pir, also known as Shah Miran, was a Sufi saint who spread Islam in Assam.
- His Dargah is situated in Sivasagar, Assam.

4. When was the Assam Student Union established and who presided over its first session?

Answer:

- The Assam Student Union (AASU) was established in 1967.
- Padma Nath Gohain Baruah presided over its first session.

5. Who were the Alvars and Nayanars?

Answer:

- Alvars were Tamil poet-saints devoted to Lord Vishnu, composing devotional hymns in the Bhakti tradition.
- Nayanars were Tamil poet-saints devoted to Lord Shiva, also contributing to the Bhakti movement through their hymns.

6. Why was Khwaja Moinuddin's Dargah very popular? Give two reasons.

Answer:

- It was a center of Sufi teachings, attracting devotees seeking spiritual guidance.
- The Dargah at Ajmer became a symbol of communal harmony, drawing people from various religions.

7. Name the two English translators of Ain-i-Akbari. When did they complete this translation work?

Answer:

- Translators: Henry Blochmann and H.S. Jarrett.
- Completion: The translation was completed in the late 19th century (around 1873–1894).

8. Who was Gulbadan Begum? Which book did she write?

Answer:

- Gulbadan Begum was the sister of Mughal Emperor Humayun and daughter of Babur.
 - She wrote *Humayun-Nama*, a biography of her brother.
9. How were the village Jotedars often found more effective than the Zamindars? Give two reasons.

Answer:

- Jotedars had direct control over land and local resources, giving them greater influence over peasants.
 - They maintained stronger social and economic ties with the village community compared to absentee zamindars.
10. Write a short note on the Assam Agitation.
- Answer: The Assam Agitation (1979–1985) was a mass movement led by the All Assam Students Union (AASU) against illegal immigration from Bangladesh. It aimed to protect Assamese identity and resources, culminating in the Assam Accord of 1985, which set March 25, 1971, as the cut-off date for identifying and deporting illegal immigrants.
11. Why was salt accepted as a symbol of protest in the Civil Disobedience Movement?

Answer:

- Salt was a basic necessity, and the British salt tax affected all Indians, making it a unifying issue.
- The Salt March led by Gandhi symbolized defiance against colonial monopoly and economic oppression.

12. What were the main terms of the Gandhi-Irwin Pact?

Answer:

- The British agreed to release political prisoners arrested during the Civil Disobedience Movement.
- Gandhi agreed to suspend the Civil Disobedience Movement and participate in the Second Round Table Conference.

3. Answer the following questions 4X 10 = 40

1. How did the Harappan people procure raw materials for craft production?

Answer: The Harappan people, flourishing around 2600–1900 BCE, demonstrated remarkable ingenuity in procuring raw materials for their sophisticated craft production. They sourced materials through a combination of local exploitation and extensive trade networks. Locally, they obtained semi-precious stones like carnelian and agate from Gujarat, and copper from Rajasthan's Khetri mines. For exotic materials, they established long-distance trade with regions like Mesopotamia and Central Asia, importing lapis lazuli and tin. Specialized craft centers, such

as Chanhudaro, processed these materials, supported by a well-organized trade system involving river and sea routes. This efficient procurement strategy enabled the Harappans to create intricate beads, seals, and metalwork, showcasing their economic and logistical prowess.

2. Explain how and why Stupas were built.

Answer: Stupas, sacred Buddhist monuments, were constructed to enshrine relics of the Buddha or to commemorate significant events in his life, such as his enlightenment or parinirvana. Built with materials like brick, stone, or earth, stupas featured a hemispherical dome, a central pillar, and a circumambulatory path for devotees to perform rituals. Construction was a collective effort, often funded by kings (e.g., Ashoka), merchants, and lay followers, symbolizing their devotion. Stupas were erected to promote Buddhist teachings, serve as pilgrimage sites, and foster spiritual unity, embodying the Buddha's legacy and inspiring reverence among communities

3. Write a brief note on the Quit India Movement in Assam.

Answer: The Quit India Movement of 1942, ignited by Mahatma Gandhi's "Do or Die" call, was a pivotal moment in India's freedom struggle, with Assam emerging as a beacon of resistance. Demanding immediate British withdrawal, the movement saw students, farmers, women, and leaders in Assam unite in protests, strikes, and disruptions of colonial infrastructure in towns like Guwahati, Dibrugarh, Jorhat, Nagaon, and Dhekiajuli. Despite brutal British repression, including arrests and police firings, Assam's spirit remained unbroken, fostering unity and nationalism. The movement's martyrs, including Kushal Konwar, hanged in 1943, and Kanaklata Barua, shot at 17 while hoisting the flag in Gohpur, became symbols of sacrifice. In Dhekiajuli, heroes like Tileswari Barua (age 12), Bhogeswari Phukanani, Mukunda Kakati, Kumoli Devi, Khahuli Devi, Manbar Nath, and Mohiram Koch fell to British bullets on September 20, 1942. The Dhekiajuli incident, claiming up to 15 lives, highlighted diverse participation, including a beggar and an ascetic. Leaders like Gopinath Bordoloi fueled the movement, cementing Assam's legacy of courage and communal harmony in India's path to independence.

4. What was Bernier's view on the Sati system in India?

Answer: François Bernier, a French traveler in the 1600s, wrote about the Sati system in India in his book *Travels in the Mughal Empire*. He was shocked by Sati, a Hindu custom where widows burned themselves on their husbands' funeral pyres. Bernier saw it as a cruel and strange practice. He described a young widow, only twelve, crying and scared as she was forced to die in Lahore, pushed by Brahmins and society. Sometimes, he noted widows seemed to choose death willingly, but he doubted they were truly free to decide. To him, Sati showed how women were

controlled by strict traditions. His European background made the practice seem very foreign and wrong. Bernier's detailed and emotional accounts painted a sad picture of Sati, mixing pity with criticism. His writings helped Europeans understand the custom and later fueled efforts to stop it. Bernier's words capture the pain and unfairness of Sati, showing how deeply culture and power shaped lives.

5. What is Khanqah? Describe in brief about life in the Chisti Khanqah.

Answer: A Khanqah is a sacred place where Sufi saints lived, prayed, and taught their followers. It's like a spiritual retreat for learning about love, peace, and devotion to God. In the Chisti Khanqah, particularly those established by the Chisti Sufi order in India, life was simple yet deeply meaningful.

In a Chisti Khanqah, like the one in Ajmer under Hazrat Nizamuddin Auliya, daily life revolved around prayer, meditation, and service. Sufi disciples, called dervishes, gathered to recite God's names, sing devotional songs, and listen to the saint's teachings. They lived humbly, sharing simple meals like bread and lentils, often donated by devotees. The Khanqah was open to all—rich, poor, Hindu, or Muslim—spreading a message of unity and love. Music, especially qawwali, filled the air, stirring hearts toward divine connection. The saints guided followers to find God through kindness and inner purity, not rituals. Life here was disciplined yet joyful, with everyone working together, serving the needy, and seeking spiritual growth. The Chisti Khanqah was a glowing haven of compassion, where hearts found peace and souls touched the divine

6. Examine the significance of the rituals associated with the Mahanavami Dibba.

The Mahanavami Dibba, a grand platform in Vijayanagara's royal center, was the heart of the Mahanavami festival, a nine-day celebration of power, devotion, and unity. Its rituals held deep significance, blending spirituality with royal authority. During the festival, the king performed elaborate ceremonies to honor Goddess Durga, seeking her blessings for victory and prosperity. The platform buzzed with vibrant rituals—sacred chants, animal sacrifices, and offerings of flowers and food. These acts symbolized the king's divine connection, reinforcing his role as a protector chosen by the gods.

The Dibba's elevated stage hosted dazzling displays of royal might. Kings showcased their wealth through gifts to nobles, feasts, and grand processions of soldiers, horses, and elephants. Foreign travelers, like Domingo Paes, noted the awe-inspiring wrestling matches and fireworks,

reflecting the empire's strength. Commoners joined in, uniting the kingdom in shared devotion and pride. The rituals also marked the start of military campaigns, as the king sought divine favor for conquests. The Mahanavami Dibba's ceremonies wove together faith, power, and community, creating a timeless legacy of Vijayanagara's glory.

7. Who was Akbar? Mention any three of his achievements.

Akbar was the Mughal emperor, ruling from 1556 to 1605. He transformed the Mughal Empire into a powerful and prosperous kingdom.

1. One of Akbar's key achievements was his policy of religious tolerance. He abolished the jizya tax on non-Muslims and married Rajput princesses, fostering harmony among Hindus and Muslims.
2. Second, he established the Din-i-Ilahi, a syncretic faith blending elements of various religions to promote unity, though it had limited followers.
3. Third, Akbar strengthened governance through the Mansabdari system, organizing nobles and officials by ranks to ensure efficient administration and military support.

8. Examine the significance of the Revolt of 1857.

Answer: The Revolt of 1857, often called India's First War of Independence, was a landmark event that shook British rule in India. Sparked by the use of greased cartridges offending Hindu and Muslim sepoys, it grew into a widespread uprising against British oppression. Its significance lies in its scale, unity, and lasting impact.

For the first time, sepoys, peasants, and rulers like Nana Sahib, Rani Lakshmibai, and Bahadur Shah Zafar united across regions and religions to challenge British dominance. This unity, though brief, showed the power of collective resistance. The revolt exposed British vulnerabilities, forcing them to rethink their policies. After crushing the revolt, the British ended the East India Company's rule, placing India directly under the British Crown in 1858. They also promised reforms, like respecting Indian customs, to prevent future uprisings.

Though the revolt failed militarily, it ignited a sense of national pride and resistance. It inspired later freedom movements, planting the seeds for India's independence struggle. The Revolt of 1857 remains a symbol of courage, unity, and the fight against injustice, forever etched in India's history.

9. Why was salt accepted as a symbol of protest in the Civil Disobedience Movement?

Answer: During the Civil Disobedience Movement (1930), Mahatma Gandhi chose salt as a powerful symbol of protest against British rule in India. The salt tax, imposed by the British, made this essential commodity expensive for ordinary Indians, who needed it for daily use. By targeting the salt tax, Gandhi highlighted the injustice of colonial laws that burdened the poor.

Salt was a perfect symbol because it was a basic necessity, uniting people across caste, class, and region. Everyone, from villagers to city dwellers, could relate to its importance. Gandhi's Dandi Salt March, where he walked 240 miles to make salt from seawater, defied the British monopoly and inspired millions to join the movement. This simple act of making salt became a bold statement of self-reliance and resistance, showing that Indians could challenge unjust laws peacefully.

The salt protest galvanized the nation, sparking widespread participation in boycotts and acts of civil disobedience. It exposed British exploitation and strengthened India's fight for freedom. Salt, humble yet universal, became a shining emblem of unity and defiance, etching the movement's spirit into India's struggle for independence.

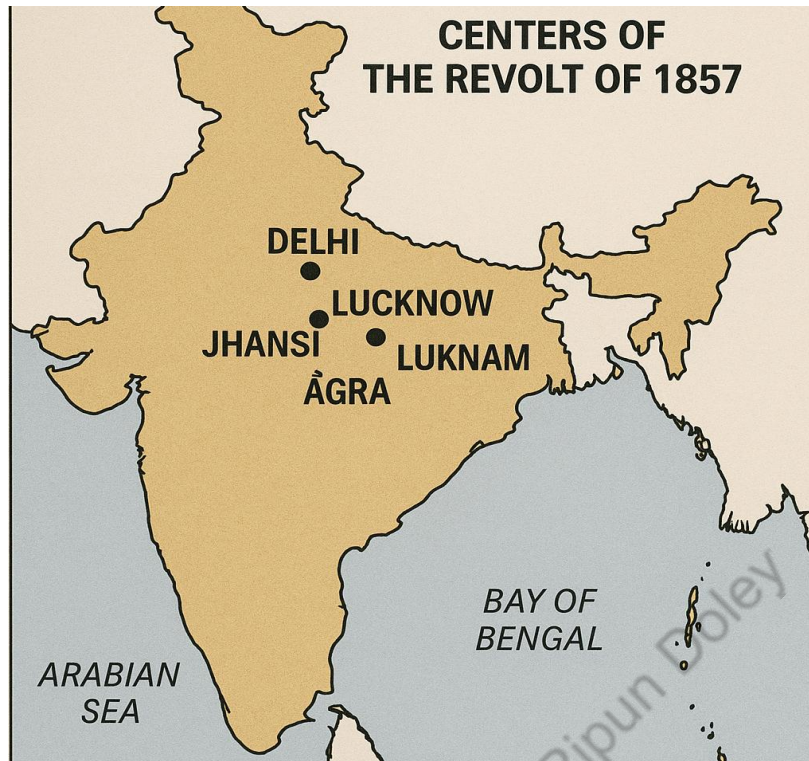
10. What were the main terms of the Gandhi-Irwin Pact?

Answer: The Gandhi-Irwin Pact, signed on March 5, 1931, was a historic agreement between Mahatma Gandhi and Lord Irwin, the British Viceroy, marking a turning point in India's freedom struggle. It aimed to pause the Civil Disobedience Movement and foster dialogue.

The main terms of the pact were simple yet significant.

1. First, the British agreed to release all political prisoners arrested during the Civil Disobedience Movement, except those convicted of violent crimes.
2. Second, they permitted Indians to make salt for personal use, addressing the grievance sparked by the salt tax.
3. Third, the British promised to lift restrictions on the Indian National Congress, allowing it to function freely. In return, Gandhi agreed to suspend the Civil Disobedience Movement and participate in the Second Round Table Conference in London to discuss constitutional reforms.

QUESTION NO : Draw a map of India and mark Five centre of the Revolt of 1857.

4. Write Note on The Non-Cooperation Movement

The Non-Cooperation Movement (1920–1922) was a pivotal chapter in India's struggle for freedom, led by Mahatma Gandhi. It emerged as a powerful, non-violent response to British colonial rule, uniting millions of Indians in their quest for self-rule (Swaraj). Sparked by the Jallianwala Bagh massacre (1919) and dissatisfaction with the Rowlatt Act, which curbed civil liberties, the movement aimed to weaken British authority by rejecting their institutions and systems.

Gandhi called on Indians to boycott British goods, schools, courts, and government jobs. He urged people to embrace swadeshi, promoting Indian-made products like khadi to foster self-reliance. The movement was rooted in ahimsa (non-violence) and satyagraha (truth and resistance), inspiring people to peacefully defy unjust laws. Students left British-run schools, lawyers abandoned courts, and many burned foreign cloth in public bonfires, symbolizing their rejection of colonial dependence.

The movement saw widespread participation, cutting across regions, religions, and social classes. From urban intellectuals to rural farmers, Indians joined hands, showcasing unprecedented unity.

Women played a significant role, stepping out of homes to picket shops and spread Gandhi's message. The Indian National Congress, under Gandhi's leadership, gained immense popularity, transforming the freedom struggle into a mass movement.

However, challenges arose. The movement's intensity led to occasional violence, most notably the Chauri Chaura incident (1922), where a mob killed 22 policemen. Shocked by this breach of non-violence, Gandhi called off the movement, believing the nation needed more discipline to sustain satyagraha. Though some criticized this decision, it reflected his unwavering commitment to his principles.

The Non-Cooperation Movement was a landmark in India's freedom struggle. Though it did not achieve immediate independence, it awakened national pride, weakened British prestige, and instilled confidence in Indians to challenge colonial rule. It laid the foundation for future movements, proving that unity and non-violence could shake the foundations of an empire. For today's youth, it remains a timeless lesson in courage, sacrifice, and the power of collective action.

5. The Causes of the Partition of India

The partition of India in 1947, which created India and Pakistan, was a defining moment in history, marked by immense tragedy and transformation. Several complex factors contributed to this division, rooted in political, social, and religious tensions under British colonial rule.

One primary cause was the growing religious divide between Hindus and Muslims. The British policy of "divide and rule" deepened mistrust by favoring one community over the other at different times. They introduced separate electorates in 1909, allowing Muslims to vote for Muslim candidates only, which emphasized religious identities over shared nationality. This sowed seeds of separation.

The rise of communal politics further fueled the divide. The Muslim League, led by Muhammad Ali Jinnah, demanded a separate nation for Muslims, fearing Hindu dominance in a united India. Their "Two-Nation Theory" claimed Hindus and Muslims were distinct nations, unable to coexist. Meanwhile, some Hindu nationalist groups also promoted exclusionary ideas, intensifying communal tensions.

The Indian National Congress's failure to fully address Muslim concerns added to the rift. While Congress, led by leaders like Mahatma Gandhi and Jawaharlal Nehru, aimed for a united India, it struggled to accommodate the Muslim League's demands for greater autonomy. Key events, like the 1937 elections where Congress formed governments without sufficient Muslim League inclusion, deepened distrust.

British policies and their hasty exit plan were critical. After World War II, Britain, weakened economically, wanted to leave India quickly. The 1946 Cabinet Mission Plan, meant to create a united India with power-sharing, failed due to disagreements between Congress and the Muslim League. The British then accepted partition as an easier solution, announcing it in June 1947 with little preparation, leading to chaos.

Finally, communal violence escalated tensions. Riots in 1946, especially in Calcutta and Noakhali, spread fear and hostility, making coexistence seem impossible for many. This violence pushed leaders toward accepting partition as a way to stop the bloodshed.

The partition was a heartbreaking outcome of colonial manipulation, political failures, and communal strife. It left millions displaced and countless lives lost but also birthed two nations. For today's youth, it's a reminder to cherish unity and learn from history's mistakes.

.....

প্ৰশ্নৰ ভাগ ১: নিম্নলিখিত প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দিয়ক (১ × ১২ = ১২)

১. ভাৰতৰ পুৰাতত্ত্ব সৰ্ভেৰ প্ৰথম ডাইৰেক্টৰ জেনেৰেল কোন আছিল?

উত্তৰ: আলেকজেণ্ডাৰ কানিংহাম।

২. হৰপ্পা সভ্যতাত শস্য পিহিবলৈ কি ধৰণৰ পিহনী যন্ত্ৰ ব্যৱহাৰ কৰা হৈছিল?

উত্তৰ: হামান, দস্তা, আৰু শিলৰ জাঁতি।

৩. হেজিঅ'গ্ৰাফী কি?

উত্তৰ: হেজিঅ'গ্ৰাফী হৈছে সন্ত বা ধৰ্মীয় ব্যক্তিৰ জীৱনী লিখাৰ কাৰ্য, য'ত তেওঁলোকৰ আধ্যাত্মিক কৃতিত্বৰ ওপৰত গুৰুত্ব দিয়া হয়।

৪. শংকৰদেৱ কোন আছিল?

উত্তৰ: শংকৰদেৱ আছিল পঞ্চদশ-ষোড়শ শতিকাৰ এজন অসমীয়া সন্ত, পণ্ডিত আৰু কবি, যিয়ে অসমত একশৰণ নামধৰ্মৰ প্ৰতিষ্ঠা কৰিছিল।

৫. আলবেৰ্ণীৰ আৰবী ভাষাত লিখা কিতাপৰ নাম কি?

উত্তৰ: কিতাব-উল-হিন্দ (তাৰিখ-উল-হিন্দ নামেৰেও জনা যায়)।

৬. কৰ্ণাটকত নতুন ধৰ্মীয় আন্দোলনৰ নেতৃত্ব কোনে দিছিল?

উত্তৰ: বাসৱনা, যিয়ে লিংগায়ত আন্দোলনৰ নেতৃত্ব দিছিল।

৭. বিজয়নগৰৰ আটাইতকৈ বিখ্যাত শাসক কোন আছিল?

উত্তৰ: কৃষ্ণদেৱৰায়।

৮. মোগলৰ ৰাজদৰবাৰৰ ভাষা কি আছিল?

উত্তৰ: ফাৰ্চী।

৯. ১৮৫৭ চনৰ বিদ্রোহ প্ৰথমে ক'ত আৰম্ভ হৈছিল?
উত্তৰ: মিৰাট।

১০. যোতেদাৰ কোন আছিল?

উত্তৰ: যোতেদাৰ আছিল বঙালৰ ধনী কৃষক জমিদাৰ, যিসকলে বিস্তৰ ভূমিৰ মালিক আছিল আৰু প্ৰায়ে জমিদাৰতকৈ অধিক স্থানীয় প্ৰভাৱ বিস্তাৰ কৰিছিল।

১১. ভাৰত বিভাজনৰ সময়ত বৰ্তমানৰ বাংলাদেশৰ নাম কি আছিল?

উত্তৰ: পূৰ্ব পাকিস্তান।

১২. স্বাধীন ভাৰতৰ প্ৰথম ৰাষ্ট্ৰপতি কোন আছিল?

উত্তৰ: ড° ৰাজেন্দ্ৰ প্ৰসাদ।

প্ৰশ্নৰ ভাগ ২: নিম্নলিখিত প্ৰশ্নৰ সংক্ষেপে উত্তৰ দিয়ক ($2 \times 12 = 24$)

১. হৰপ্পা লিপিৰ যিকোনো দুটা বৈশিষ্ট্য লিখক।

উত্তৰ:

- হৰপ্পা লিপি ছবিৰ দৰে চিহ্ন আৰু প্ৰতীকৰে গঠিত।
- ইয়াক সাধাৰণতে সোঁফালৰ পৰা বাওঁফালে লিখা হৈছিল, কিছুমান ক্ষেত্ৰত বাউণ্ডেড শৈলী (পৰ্যায়ক্ৰমে দিশ সলোৱা) দেখা যায়।

২. গোত্ৰ কি? গোত্ৰৰ বিষয়ে দুটা গুৰুত্বপূৰ্ণ নিয়ম কি?

উত্তৰ:

- গোত্ৰ হৈছে পৰিয়ালৰ পৰম্পৰাগত বংশৰ শ্ৰেণীবিভাগ, যিটো প্ৰায়ে কোনো মিথৰ পূৰ্বপুৰুষৰ সৈতে জড়িত।
- দুটা গুৰুত্বপূৰ্ণ নিয়ম:
 ১. একে গোত্ৰৰ ভিতৰত বিবাহ নিষিদ্ধ, যাতে ৰক্তৰ সম্পৰ্ক এৰাই চলিব পৰা যায়।
 ২. গোত্ৰই সামাজিক আৰু ধৰ্মীয় কৰ্তব্য নিৰ্ধাৰণ কৰে, যেনে উত্তৰাধিকাৰ আৰু ধৰ্মীয় অনুষ্ঠানত অংশগ্ৰহণ।

৩. আজান পীৰ কোন আছিল? তেওঁৰ দৰগাহ ক'ত অৱস্থিত?

উত্তৰ:

- আজান পীৰ, যাক শ্বাহ মিৰাণ বুলিও জনা যায়, আছিল এজন ছুফী সন্ত যিয়ে অসমত ইছলাম ধৰ্মৰ প্ৰচাৰ কৰিছিল।
- তেওঁৰ দৰগাহ শিৱসাগৰ, অসমত অৱস্থিত।

৪. অসম ছাত্ৰ সংঘ কেতিয়া প্ৰতিষ্ঠিত হৈছিল আৰু ইয়াৰ প্ৰথম অধিৱেশনৰ সভাপতিত্ব কোনে কৰিছিল?

উত্তৰ:

- অসম ছাত্ৰ 1916 চনত প্ৰতিষ্ঠিত হৈছিল।
- ইয়াৰ প্ৰথম অধিৱেশনৰ সভাপতিত্ব কৰিছিল Lakshminath Bezbaruah.

৫. আলৱাৰ আৰু নায়নাৰ কোন আছিল?

উত্তৰ:

- আলৱাৰ আছিল তামিল কবি-সন্ত, যিসকলে ভগৱান বিষ্ণুৰ প্ৰতি ভক্তিৰ ভাৱে ভক্তিমূলক স্তোত্ৰ ৰচনা কৰিছিল।
- নায়নাৰ আছিল তামিল কবি-সন্ত, যিসকলে ভগৱান শিৱৰ প্ৰতি ভক্তিৰ ভাৱে ভক্তিমূলক স্তোত্ৰ ৰচনা কৰিছিল।

৬. খ্বাজা মইনুদ্দিনৰ দৰগাহ কিয় জনপ্ৰিয় আছিল? দুটা কাৰণ দিয়ক।

উত্তৰ:

- ই আছিল ছুফী শিক্ষাৰ কেন্দ্ৰ, যিয়ে আধ্যাত্মিক পথ প্ৰদৰ্শন বিচৰা ভক্তসকলক আকৰ্ষণ কৰিছিল।
- অজমেৰৰ দৰগাহ সাম্প্ৰদায়িক সম্প্ৰীতিৰ প্ৰতীক হৈ পৰিছিল, যিয়ে বিভিন্ন ধৰ্মৰ লোকক আকৰ্ষণ কৰিছিল।

৭. আইন-ই-আকবৰীৰ দুজন ইংৰাজী অনুবাদকৰ নাম কি? তেওঁলোকে এই অনুবাদৰ কাম কেতিয়া সম্পূৰ্ণ কৰিছিল?

উত্তৰ:

- অনুবাদক: হেনৰী ব্লকমেন আৰু এইচ. এছ. জেৰেট।
- সম্পূৰ্ণ: ঊনবিংশ শতিকাৰ শেষৰ ফালে (প্ৰায় ১৮৭৩-১৮৯৪)।

৮. গুলবদন বেগম কোন আছিল? তেওঁ কোনখন কিতাপ লিখিছিল?

উত্তৰ:

- গুলবদন বেগম আছিল মোগল সম্ৰাট হুমায়ুনৰ ভগ্নী আৰু বাবৰৰ জীয়াৰী।
- তেওঁ *হুমায়ুন-নামা* নামৰ এখন জীৱনী লিখিছিল, যিখন তেওঁৰ ভাইৰ বিষয়ে।

৯. গাঁৱৰ যোতেদাৰসকল কিয় প্ৰায়ে জমিদাৰতকৈ অধিক কাৰ্যকৰী আছিল? দুটা কাৰণ দিয়ক।

উত্তৰ:

- যোতেদাৰসকলৰ ভূমি আৰু স্থানীয় সম্পদৰ ওপৰত প্ৰত্যক্ষ নিয়ন্ত্ৰণ আছিল, যাৰ ফলত তেওঁলোকৰ কৃষকৰ ওপৰত অধিক প্ৰভাৱ আছিল।
- তেওঁলোকে গাঁৱৰ সমাজৰ সৈতে জমিদাৰৰ তুলনাত অধিক সামাজিক আৰু অৰ্থনৈতিক সম্পৰ্ক বজাই ৰাখিছিল।

১০. অসম আন্দোলনৰ ওপৰত এটি সংক্ষিপ্ত টোকা লিখক।

উত্তৰ: অসম আন্দোলন (১৯৭৯-১৯৮৫) আছিল অসম ছাত্ৰ সংঘ (AASU)ৰ নেতৃত্বত বাংলাদেশৰ পৰা অবৈধ অভিবাসনৰ বিৰুদ্ধে এটি গণআন্দোলন। ইয়াৰ লক্ষ্য আছিল অসমীয়া পৰিচয় আৰু সম্পদৰ সুৰক্ষা। এই আন্দোলনৰ ফলত ১৯৮৫ চনত অসম চুক্তি স্বাক্ষৰিত হয়, য'ত ১৯৭১ চনৰ ২৫ মাৰ্চক অবৈধ অভিবাসী চিনাক্ত আৰু নিৰ্বাসনৰ সীমাৰেখা হিচাপে নিৰ্ধাৰণ কৰা হয়।

১১. আইন অমান্য আন্দোলনত নিমখ কিয় প্ৰতিবাদৰ প্ৰতীক হিচাপে গ্ৰহণ কৰা হৈছিল?

উত্তৰ:

- নিমখ আছিল সকলো ভাৰতীয়ৰ বাবে মৌলিক প্ৰয়োজন, আৰু ব্ৰিটিছৰ নিমখৰ কৰে সকলোকে প্ৰভাৱিত কৰিছিল, যাৰ ফলত ই এক সাধাৰণ ইচ্ছা হৈ পৰিছিল।
- গান্ধীৰ নেতৃত্বত নিমখ সত্যাগ্ৰহে ঔপনিৱেশিক একচেতীয়াকাৰ আৰু অৰ্থনৈতিক শোষণৰ বিৰুদ্ধে প্ৰতীকী প্ৰতিবাদৰ ৰূপ লৈছিল।

১২. গান্ধী-আৰউইন চুক্তিৰ মুখ্য চৰ্তসমূহ কি আছিল?

উত্তৰ:

- ব্ৰিটিছ চৰকাৰে আইন অমান্য আন্দোলন সময়ত গ্ৰেপ্তাৰ হোৱা ৰাজনৈতিক বন্দীসকলক মুক্ত কৰিবলৈ সন্মত হৈছিল।
- গান্ধীয়ে আইন অমান্য আন্দোলন স্থগিত ৰাখি দ্বিতীয় ঘূৰণীয়া মেজমেল অংশগ্ৰহণ কৰিবলৈ সন্মত হৈছিল।

.....

1. হৰপ্পা জনগোষ্ঠীয়ে কাৰিকৰী উৎপাদনৰ বাবে কেনেকৈ কেঁচামাল সংগ্ৰহ কৰিছিল

হৰপ্পা জনগোষ্ঠীয়ে খ্ৰীষ্টপূৰ্ব ২৬০০ৰ পৰা ১৯০০ চনৰ ভিতৰত সমৃদ্ধি লাভ কৰি কাৰিকৰী উৎপাদনৰ বাবে কেঁচামাল সংগ্ৰহত অসাধাৰণ নৈপুণ্য প্ৰদৰ্শন কৰিছিল। তেওঁলোকে স্থানীয় সম্পদৰ ব্যৱহাৰ আৰু বিস্তৃত বাণিজ্যিক নেটৱৰ্কৰ সংমিশ্ৰণৰ জৰিয়তে কেঁচামাল সংগ্ৰহ কৰিছিল। স্থানীয়ভাৱে তেওঁলোকে গুজৰাটৰ পৰা কান্টেলিয়ান আৰু এগেটৰ দৰে আধা-মূল্যবান শিল আৰু ৰাজস্থানৰ খেত্ৰী খনিৰ পৰা তাম সংগ্ৰহ কৰিছিল। বিদেশী সামগ্ৰীৰ বাবে তেওঁলোকে মেচোপটেমিয়া আৰু মধ্য এছিয়াৰ দৰে অঞ্চলৰ সৈতে দূৰৱৰ্তী বাণিজ্য স্থাপন কৰি লেপিচ লাজুলি আৰু টিন আমদানি কৰিছিল। চানহুদাৰোৰ দৰে বিশেষায়িত কাৰিকৰী কেন্দ্ৰই নদী আৰু সমুদ্ৰ পথৰ জৰিয়তে সুসংগঠিত বাণিজ্য ব্যৱস্থাৰ দ্বাৰা সমৰ্থিত এই সামগ্ৰীসমূহ প্ৰক্ৰিয়াকৰণ কৰিছিল। এই দক্ষ সংগ্ৰহ কৌশলে হৰপ্পাবাসীসকলক জটিল মণি, মোহৰ আৰু ধাতৱ সামগ্ৰী নিৰ্মাণ কৰিবলৈ সক্ষম কৰিছিল, যিয়ে তেওঁলোকৰ অৰ্থনৈতিক আৰু পৰিবহনৰ দক্ষতা প্ৰদৰ্শন কৰিছিল।

2. স্তূপ নিৰ্মাণৰ পদ্ধতি আৰু উদ্দেশ্য

স্তূপ, বৌদ্ধ ধৰ্মৰ পবিত্ৰ স্মাৰক যত বুদ্ধৰ অৱশেষ সংৰক্ষণৰ বাবে বা তেওঁৰ জীৱনৰ গুৰুত্বপূৰ্ণ ঘটনা, যেনে জ্ঞানলাভ বা পৰিনিৰ্বাণ, স্মৰণ কৰিবলৈ নিৰ্মাণ কৰা হৈছিল। ইটা, শিল, বা মাটিৰ দৰে সামগ্ৰীৰে নিৰ্মিত স্তূপত অৰ্ধগোলাকাৰ গম্বুজ, কেন্দ্ৰীয় স্তম্ভ, আৰু ভক্তসকলৰ বাবে পৰিক্ৰমাৰ পথ আছিল। স্তূপ নিৰ্মাণৰ উদ্দেশ্য আছিল বৌদ্ধ ধৰ্মৰ শিক্ষা প্ৰচাৰ কৰা, তীৰ্থস্থান হিচাপে প্ৰতিষ্ঠা কৰি আধ্যাত্মিক ঐক্য স্থাপন কৰা, যিয়ে বুদ্ধৰ ভক্তৰ মাজত শ্ৰদ্ধা জাগ্ৰত কৰিছিল।

3. অসমত ভাৰত ত্যাগ আন্দোলনৰ সংক্ষিপ্ত টোকা

১৯৪২ চনৰ ভাৰত ত্যাগ আন্দোলন, মহাত্মা গান্ধীৰ কৰিম অথবা মৰিম, আহ্বানৰ দ্বাৰা প্ৰজ্বলিত, ভাৰতৰ স্বাধীনতা সংগ্ৰামৰ এক গুৰুত্বপূৰ্ণ মুহূৰ্ত আছিল, আৰু অসম এই আন্দোলনত প্ৰতিৰোধৰ এক উজ্জ্বল কেন্দ্ৰ হিচাপে আত্মপ্ৰকাশ কৰিছিল। ব্ৰিটিছ শাসনৰ তৎক্ষণাত প্ৰত্যাহাৰৰ দাবীৰে এই আন্দোলনে অসমৰ ছাত্ৰ, কৃষক, মহিলা আৰু নেতাসকলক প্ৰতিবাদ, ধৰ্মঘট আৰু ঔপনিৱেশিক অবকাঠামো বিঘ্নিত কৰাৰ কামত একত্ৰিত কৰিছিল, য'ত গুৱাহাটী, ডিব্ৰুগড়, যোৰহাট, নগাঁও আৰু ঢেকীয়াজুলি দৰে চহৰসমূহ কেন্দ্ৰবিন্দু হৈছিল। ব্ৰিটিছৰ নিৰ্মম দমন, গ্ৰেপ্তাৰ আৰু পুলিচৰ গুলীচালনাৰ স্বত্বেও অসমৰ জাতীয়তাবাদী চেতনা অটুট থাকি ঐক্য আৰু স্বাধীনতাৰ সংকল্পক শক্তিশালী কৰিছিল। আন্দোলনৰ শ্বহীদসকলৰ ভিতৰত গোলাঘাটৰ গান্ধীবাদী কুশল কোঁৱৰ, যাক ১৯৪৩ চনত যোৰহাট জেলত ফাঁচী দিয়া হৈছিল, আৰু ১৭ বছৰীয়া

কনকলতা বৰুৱা, মুকুন্দ কাকতি, যি ১৯৪২ চনৰ ২০ ছেপ্টেম্বৰত গহপুৰৰ থানাত জাতীয় পতাকা উত্তোলনৰ সময়ত গুলীবিদ্ধ হৈছিল, তেওঁলোক ত্যাগৰ প্ৰতীক হৈ পৰিছিল। ঢেকীয়াজুলিত ভোগেশ্বৰী ফুকননী, কুমলী দেৱী, খাহলী দেৱী, মনবৰ নাথ আৰু মোহিৰাম কোচৰ দৰে বীৰাংগনা-বীৰসকলে ১৯৪২ চনৰ ২০ ছেপ্টেম্বৰত পুলিচৰ গুলীত প্ৰাণ ত্যাগ কৰিছিল। ঢেকীয়াজুলিৰ ঘটনাত ১৫ জনলৈকে প্ৰাণ হানি হৈছিল। গোপীনাথ বৰদলৈৰ দৰে নেতৃত্বই এই আন্দোলনক শক্তিশালী কৰি অসমৰ সাহস আৰু সাম্প্ৰদায়িক সম্প্ৰীতিৰ উত্তৰাধিকাৰ স্থাপন কৰিছিল।

4. বাৰ্নিয়াৰে ভাৰতৰ সতী প্ৰথাৰ বিষয়ে কি মত প্ৰকাশ কৰিছিল?

Answer: ফ্ৰাঁচোৱা বাৰ্নিয়াৰ, সপ্তদশ শতিকাৰ এজন ফৰাচী পৰ্যটক, তেওঁৰ ট্ৰেভেলছ ইন দ্য মোগল এম্পায়াৰ নামৰ গ্ৰন্থত ভাৰতৰ সতী প্ৰথাৰ বিষয়ে লিখিছিল। তেওঁ সতী প্ৰথা, য'ত হিন্দু বিধৱাসকলে স্বামীৰ চিতাত জীৱন্তে জ্বলি মৰিছিল, তাক নিষ্টুৰ আৰু অদ্ভুত বুলি গণ্য কৰিছিল। তেওঁ লাহোৰত এগৰাকী মাত্ৰ বাৰ বছৰীয়া বিধৱাৰ কাহিনী বৰ্ণনা কৰিছিল, যিগৰাকী কান্দি কান্দি ভয়ত কঁপিছিল, কিন্তু ব্ৰাহ্মণ আৰু সমাজৰ চাপত তাইক মৃত্যুৰ পিনে ঠেলি দিয়া হৈছিল। কেতিয়াবা বিধৱাসকলে নিজৰ ইচ্ছাৰে মৃত্যুক আকোৱালি লোৱা যেন লাগিছিল, কিন্তু বাৰ্নিয়াৰৰ মতে তেওঁলোকৰ স্বাধীনতা সন্দেহজনক আছিল। তেওঁৰ ইউৰোপীয় দৃষ্টিভঙ্গীৰ পৰা এই প্ৰথা অমানৱীয় আছিল। তেওঁৰ হৃদয়স্পৰ্শী আৰু সমালোচনাত্মক বৰ্ণনাই সতী প্ৰথাৰ দুখ আৰু অবিচাৰ প্ৰকাশ কৰিছিল। তেওঁৰ লিখনিৰে ইউৰোপীয়সকলক এই প্ৰথাৰ বিষয়ে জনোৱাৰ লগতে পিছলৈ ইয়াৰ বিৰুদ্ধে সংস্কাৰৰ পথ মুকলি কৰিছিল।

5. খানকা কি? চিষ্টী খানকাৰ জীৱনৰ বিষয়ে সংক্ষেপে বৰ্ণনা কৰক ?

Answer: খানকা হৈছে এনে এখন পবিত্ৰ স্থান, য'ত ছুফী সাধুসকলে বাস কৰি, প্ৰাৰ্থনা কৰি আৰু তেওঁলোকৰ অনুগামীসকলক শিক্ষা দিছিল। এয়া প্ৰেম, শান্তি আৰু ঈশ্বৰৰ প্ৰতি ভক্তি শিকিবলৈ এখন আধ্যাত্মিক আশ্ৰমৰ দৰে। ভাৰতৰ চিষ্টী ছুফী সম্প্ৰদায়ৰ খানকাত, জীৱন সৰল কিন্তু গভীৰ অৰ্থবোধক আছিল।

অজমেৰৰ হজৰত নিজামুদ্দিন আউলিয়াৰ খানকাত দৈনন্দিন জীৱন প্ৰাৰ্থনা, ধ্যান আৰু সেৱাৰ চাৰিওফালে ঘূৰিছিল। দৰৱেচ নামৰ ছুফী শিষ্যসকলে ঈশ্বৰৰ নাম জপ কৰিছিল, ভক্তিমূলক গীত গাইছিল আৰু সাধুৰ শিক্ষা শুনিছিল। তেওঁলোকে সাধাৰণ খাদ্য, যেনে পিঠাগুৰি আৰু ডালি, ভক্তৰ দানত ভাগ কৰি জীৱন নিৰ্বাহ কৰিছিল। খানকা সকলোৰে বাবে মুকলি আছিল—ধনী, দৰিদ্ৰ, হিন্দু বা মুছলমান—ঐক্য আৰু প্ৰেমৰ বাৰ্তা প্ৰচাৰ কৰিছিল। কাৱালী সংগীতে হৃদয়ক ঈশ্বৰৰ পিনে আকৰ্ষণ কৰিছিল। সাধুসকলে শিষ্যক দয়া আৰু আভ্যন্তৰীণ পৱিত্ৰতাৰে ঈশ্বৰৰ সন্ধানৰ পথ দেখুৱাইছিল। জীৱন শৃংখলাবদ্ধ কিন্তু আনন্দময় আছিল, সকলোৰে একেলগে কাম

কৰি, দুখীয়াক সেৱা কৰি, আধ্যাত্মিক উন্নতিৰ পথত আগবাঢ়িছিল। চিষ্টী খানকা আছিল দয়াৰ উজ্জ্বল আশ্ৰয়, য'ত হৃদয়ে শান্তি আৰু আত্মাই ঐশ্বৰিক স্পৰ্শ লাভ কৰিছিল।

6. মহানৱমী ডিব্বাৰ সৈতে জড়িত আচাৰ-অনুষ্ঠানৰ তাৎপৰ্য পৰীক্ষা কৰক।

Answer: মহানৱমী ডিব্বা, বিজয়নগৰৰ ৰাজকীয় কেন্দ্ৰত থকা এখন ভৱিষ্যৎ মঞ্চ, আছিল মহানৱমী উৎসৱৰ হৃদয়, যিটো আছিল শক্তি, ভক্তি আৰু ঐক্যৰ নৱদিনীয়া উদযাপন। ইয়াৰ আচাৰ-অনুষ্ঠানবোৰৰ গভীৰ তাৎপৰ্য আছিল, যিয়ে আধ্যাত্মিকতাৰ সৈতে ৰাজকীয় কৰ্তৃত্বৰ মিশ্ৰণ ঘটাইছিল। উৎসৱৰ সময়ত ৰজাই দেৱী দুৰ্গাক সন্মান জনাই জটিল অনুষ্ঠান সম্পন্ন কৰিছিল, তেওঁৰ আশীৰ্বাদেৰে জয় আৰু সমৃদ্ধিৰ প্ৰাৰ্থনা কৰিছিল। মঞ্চখন পৱিত্ৰ মন্ত্ৰ, পশুবলি, ফুল আৰু খাদ্যৰ নৈৱেদ্যেৰে জীৱন্ত হৈ উঠিছিল। এই কাৰ্য্যবোৰে ৰজাৰ ঐশ্বৰিক সংযোগৰ প্ৰতীক আছিল, তেওঁক দেৱতাৰ দ্বাৰা মনোনীত ৰক্ষকৰ ভূমিকাত স্থিৰ কৰিছিল।

ডিব্বাৰ উচ্চ মঞ্চত ৰাজকীয় শক্তিৰ চমকপ্ৰদ প্ৰদৰ্শন হৈছিল। ৰজাই অভিজাতসকলক উপহাৰ, ভোজ আৰু সৈনিক, ঘোঁৰা আৰু হাতীৰ ভৱ্য শোভাযাত্ৰাৰে নিজৰ সম্পদ প্ৰদৰ্শন কৰিছিল। ডমিংগো পায়েছৰ দৰে বিদেশী পৰ্যটকে কুস্তি প্ৰতিযোগিতা আৰু আতচবাজীৰ বিস্ময়কৰ দৃশ্য লক্ষ্য কৰিছিল, যিয়ে সাম্ৰাজ্যৰ শক্তি প্ৰতিফলিত কৰিছিল। সাধাৰণ মানুহেও যোগদান কৰিছিল, সমগ্ৰ ৰাজ্যক ভক্তি আৰু গৌৰৱত একত্ৰিত কৰিছিল। এই অনুষ্ঠানবোৰে সামৰিক অভিযানৰো আৰম্ভণি চিহ্নিত কৰিছিল, কিয়নো ৰজাই বিজয়ৰ বাবে ঐশ্বৰিক অনুগ্ৰহ কামনা কৰিছিল। মহানৱমী ডিব্বাৰ আচাৰ-অনুষ্ঠানে বিশ্বাস, শক্তি আৰু সম্প্ৰদায়ক একেলগে বোৱাই, বিজয়নগৰৰ অমৰ গৌৰৱৰ উত্তৰাধিকাৰ সৃষ্টি কৰিছিল।

7. আকবৰ কোন আছিল? তেওঁৰ যিকোনো তিনিটা কৃতিত্ব উল্লেখ কৰক।

আকবৰ আছিল মোগল সম্ৰাট, যিয়ে ১৫৫৬ৰ পৰা ১৬০৫ চনলৈ শাসন কৰিছিল। তেওঁ মোগল সাম্ৰাজ্যক এক শক্তিশালী আৰু সমৃদ্ধিশালী ৰাজ্যলৈ ৰূপান্তৰিত কৰিছিল।

১. আকবৰৰ প্ৰথম কৃতিত্ব আছিল তেওঁৰ ধৰ্মীয় সহনশীলতাৰ নীতি। তেওঁ অমুছলমানসকলৰ ওপৰত জিজিয়া কৰ বিলোপ কৰিছিল আৰু ৰাজপুত ৰাজকন্যাসকলৰ সৈতে বিবাহৰ জৰিয়তে হিন্দু আৰু মুছলমানৰ মাজত সন্ধাৰ গঢ়ি তুলিছিল।
২. দ্বিতীয়ত, তেওঁ দিন-ই-ইলাহী নামৰ এক সংমিশ্ৰিত ধৰ্ম প্ৰতিষ্ঠা কৰিছিল, যিয়ে বিভিন্ন ধৰ্মৰ উপাদানৰ সংমিশ্ৰণৰ জৰিয়তে ঐক্যৰ প্ৰচাৰ কৰিছিল।

৩. তৃতীয়ত, তেওঁ মনচাবদাৰী ব্যৱস্থাৰ জৰিয়তে শাসন ব্যৱস্থা শক্তিশালী কৰিছিল

৪. ১৮৫৭ চনৰ বিদ্রোহৰ তাৎপৰ্য পৰীক্ষা কৰক।

Answer: ১৮৫৭ চনৰ বিদ্রোহ, যাক প্ৰায়ে ভাৰতৰ প্ৰথম স্বাধীনতাৰ যুদ্ধ বুলি কোৱা হয়, ব্ৰিটিছ শাসনক জোকাৰি যোৱা এক ঐতিহাসিক ঘটনা আছিল। হিন্দু আৰু মুছলমান চিপাহীৰ ধৰ্মীয় ভাৱনাক আঘাত বাবে এনফিল্ড ৰাইফল কাৰতুজত গৰু আৰু গাহৰিৰ চৰ্বি লগোৱাৰ বাতৰি প্ৰচাৰৰ পৰা এই বিদ্রোহৰ সূত্ৰপাত হৈছিল, যি পিছলৈ ব্ৰিটিছ নিপীড়নৰ বিৰুদ্ধে এক বিস্তৃত উত্থানত পৰিণত হৈছিল। ইয়াৰ তাৎপৰ্য ইয়াৰ বিশালতা, ঐক্য আৰু স্থায়ী প্ৰভাৱত নিহিত।

প্ৰথমবাৰৰ বাবে চিপাহী, কৃষক আৰু নানা ছাহিব, ৰাণী লক্ষ্মীবাই আৰু বাহাদুৰ শ্বাহ জাফৰৰ দৰে শাসকসকলে অঞ্চল আৰু ধৰ্মৰ সীমা অতিক্ৰম কৰি ব্ৰিটিছ আধিপত্যৰ বিৰুদ্ধে একত্ৰিত হৈছিল। বিদ্রোহে ব্ৰিটিছৰ দুৰ্বলতা প্ৰকাশ কৰিছিল, যাৰ ফলত তেওঁলোকে নিজৰ নীতি পুনৰ বিবেচনা কৰিবলৈ বাধ্য হৈছিল। বিদ্রোহ দমন কৰাৰ পিছত ব্ৰিটিছে ইষ্ট ইণ্ডিয়া কোম্পানীৰ শাসনৰ অন্ত ঘটাই ১৮৫৮ চনত ভাৰতক প্ৰত্যক্ষভাৱে ব্ৰিটিছ মুকুটৰ অধীনলৈ আনিছিল। তেওঁলোকে ভৱিষ্যতৰ উত্থান ৰোধ কৰিবলৈ ভাৰতীয় পৰম্পৰাৰ প্ৰতি সন্মানৰ দৰে সংস্কাৰৰ প্ৰতিশ্ৰুতিও দিছিল।

যদিও বিদ্রোহ সামৰিকভাৱে বিফল হৈছিল, ই জাতীয় গৌৰৱ আৰু প্ৰতিৰোধৰ চেতনা জগাই তুলিছিল। ই পিছৰ স্বাধীনতা আন্দোলনক প্ৰেৰণা দিছিল, ভাৰতৰ স্বাধীনতা সংগ্ৰামৰ বীজ ৰোপণ কৰিছিল। ১৮৫৭ চনৰ বিদ্রোহ সাহস, ঐক্য আৰু অবিচাৰৰ বিৰুদ্ধে সংগ্ৰামৰ প্ৰতীক হৈ ভাৰতৰ ইতিহাসত চিৰস্থায়ী হৈ ৰৈছে।

৯. আইন অমান্য আন্দোলনত নিমখক প্ৰতিবাদৰ প্ৰতীক হিচাপে কিয় গ্ৰহণ কৰা হৈছিল?

Answer: আইন অমান্য আন্দোলনত (১৯৩০) মহাত্মা গান্ধীয়ে ব্ৰিটিছ শাসনৰ বিৰুদ্ধে প্ৰতিবাদৰ এক শক্তিশালী প্ৰতীক হিচাপে নিমখক বাছি লৈছিল। ব্ৰিটিছে জাৰি কৰা নিমখৰ কৰ সাধাৰণ ভাৰতীয়ৰ বাবে ব্যয়বহুল কৰি তুলিছিল। নিমখৰ কৰক লক্ষ্য কৰি গান্ধীয়ে উপনিবেশিক আইনৰ অবিচাৰ প্ৰকাশ কৰিছিল, যিয়ে দৰিদ্ৰৰ ওপৰত বোজা আৰোপ কৰিছিল।

নিমখ এটা উপযুক্ত প্ৰতীক আছিল কাৰণ ই আছিল এক মৌলিক প্ৰয়োজনীয়তা, যিয়ে জাতি, শ্ৰেণী আৰু অঞ্চলৰ সীমা অতিক্ৰম কৰি মানুহক একত্ৰিত কৰিছিল। গাঁৱৰ পৰা নগৰৰ বাসিন্দালৈকে সকলোৱে ইয়াৰ গুৰুত্ব অনুভৱ কৰিছিল। গান্ধীৰ দাণ্ডী নিমখ যাত্ৰা, য'ত তেওঁ ২৪০ মাইল খোজ কাঢ়ি সমুদ্ৰৰ পানীৰ পৰা নিমখ তৈয়াৰ কৰিছিল, ব্ৰিটিছৰ একচেটিয়া অধিকাৰক অগ্ৰাহ্য কৰি লাখ লাখ মানুহক আন্দোলনত যোগদান কৰিবলৈ প্ৰেৰণা দিছিল। নিমখ তৈয়াৰৰ এই

সৰল কাৰ্যই আত্মনিৰ্ভৰশীলতা আৰু প্ৰতিৰোধৰ এক সাহসী বাৰ্তা হৈ পৰিছিল, যিয়ে দেখুৱাইছিল যে ভাৰতীয়সকলে শান্তিপূৰ্ণভাৱে অবিচাৰপূৰ্ণ আইনৰ বিৰোধ কৰিব পাৰে।

নিমখৰ প্ৰতিবাদে সমগ্ৰ দেশক জাগ্ৰত কৰিছিল, বৰ্জন আৰু নাগৰিক অবাধ্যতাৰ কাৰ্যত ব্যাপক অংশগ্ৰহণৰ সূচনা কৰিছিল। ই ব্ৰিটিছ শোষণক উন্মোচিত কৰি ভাৰতৰ স্বাধীনতাৰ সংগ্ৰামক শক্তিশালী কৰিছিল। নিমখ, সাধাৰণ হ'লেও সাৰ্বজনীন, ঐক্য আৰু প্ৰত্যাহ্বানৰ উজ্জ্বল প্ৰতীক হৈ পৰিছিল, যিয়ে আন্দোলনৰ চেতনাক ভাৰতৰ স্বাধীনতাৰ সংগ্ৰামত অমৰ কৰি ৰাখিছে।

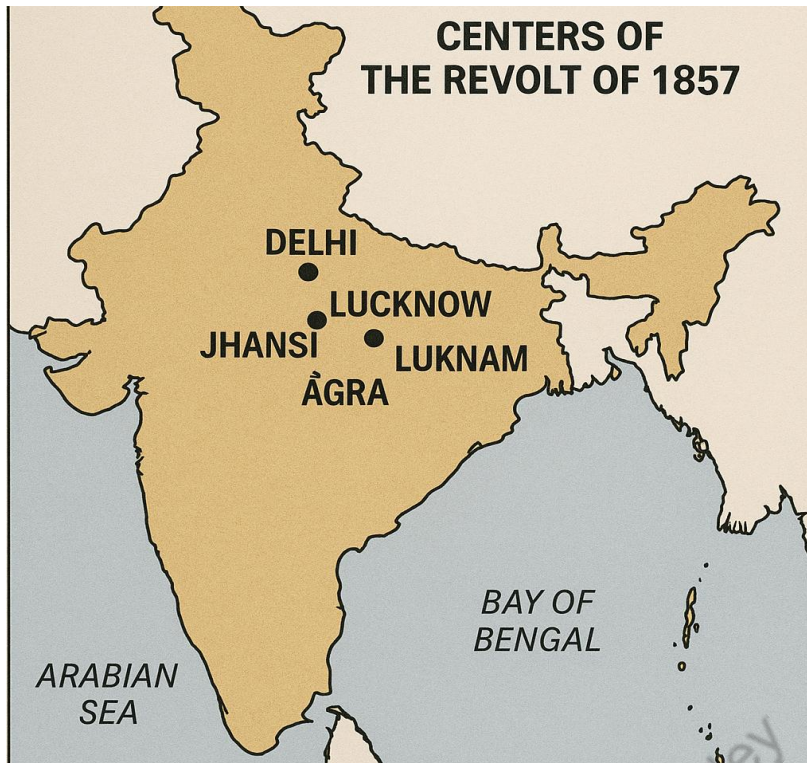
10. গান্ধী-আৰউইন চুক্তিৰ মুখ্য চৰ্তসমূহ কি আছিল?

গান্ধী-আৰউইন চুক্তি, ১৯৩১ চনৰ ৫ মাৰ্চত স্বাক্ষৰিত, মহাত্মা গান্ধী আৰু ব্ৰিটিছ ভাইচৰয় লৰ্ড আৰউইনৰ মাজৰ এক ঐতিহাসিক চুক্তি আছিল, যিয়ে ভাৰতৰ স্বাধীনতা সংগ্ৰামত এক গুৰুত্বপূৰ্ণ মোৰ সূচনা কৰিছিল। ইয়াৰ লক্ষ্য আছিল আইন অমান্য আন্দোলনক সাময়িকভাৱে বিৰতি দি সংলাপৰ পথ মুকলি কৰা।

চুক্তিৰ মুখ্য চৰ্তসমূহ আছিল.....

১. প্ৰথমত, ব্ৰিটিছে আইন অমান্য আন্দোলনৰ সময়ত গ্ৰেপ্তাৰ হোৱা সকলো ৰাজনৈতিক বন্দীক (হিংসাত্মক অপৰাধৰ দোষীসকলৰ বাহিৰে) মুকলি কৰিবলৈ সন্মত হৈছিল।
২. দ্বিতীয়ত, তেওঁলোকে ভাৰতীয়সকলক ব্যক্তিগত ব্যৱহাৰৰ বাবে নিমখ তৈয়াৰ কৰাৰ অনুমতি দিছিল, যাৰ ফলত নিমখৰ কৰৰ বাবে সৃষ্ট অভিযোগৰ সমাধান হৈছিল।
৩. গান্ধীয়ে আইন অমান্য আন্দোলন স্থগিত ৰাখি লগুনত অনুষ্ঠিত হ'বলগীয়া দ্বিতীয় ঘূৰণীয়া মেজমেল বৈঠকত সাংবিধানিক সংস্কাৰৰ বিষয়ে আলোচনাৰ বাবে অংশগ্ৰহণ কৰিবলৈ সন্মত হৈছিল।

QUESTION NO : Draw a map of India and mark Five centre of the Revolt of 1857.

4. অসহযোগ আন্দোলনৰ ওপৰত টোকা

অসহযোগ আন্দোলন (১৯২০-১৯২২) ভাৰতৰ স্বাধীনতা সংগ্ৰামৰ এক গুৰুত্বপূৰ্ণ অধ্যায় আছিল, যাৰ নেতৃত্ব দিছিল মহাত্মা গান্ধীয়ে। এই আন্দোলন ব্ৰিটিছ ঔপনিৱেশিক শাসনৰ বিৰুদ্ধে এক শক্তিশালী অহিংস প্ৰতিক্ৰিয়া হিচাপে আৰম্ভ হৈছিল, যিয়ে লাখ লাখ ভাৰতীয়ক স্বৰাজ (স্ব-শাসন)ৰ সন্ধানত ঐক্যবদ্ধ কৰিছিল। ১৯১৯ চনৰ জালিয়ানৱালা বাগ হত্যাকাণ্ড আৰু নাগৰিক স্বাধীনতা সীমিত কৰা ৰৌলট আইনৰ প্ৰতি অসন্তুষ্টিৰ ফলত এই আন্দোলনৰ সূত্ৰপাত হয়। ইয়াৰ লক্ষ্য আছিল ব্ৰিটিছ প্ৰতিষ্ঠান আৰু ব্যৱস্থা বৰ্জন কৰি তেওঁলোকৰ কৰ্তৃত্বক দুৰ্বল কৰা।

গান্ধীয়ে ভাৰতীয়সকলক ব্ৰিটিছ সামগ্ৰী, বিদ্যালয়, আদালত আৰু চৰকাৰী চাকৰি বৰ্জনৰ আহ্বান জনাইছিল। তেওঁ স্বদেশী গ্ৰহণ কৰি খাদ্যৰ দৰে ভাৰতীয় নিৰ্মিত সামগ্ৰীৰ প্ৰচাৰ কৰি আত্মনিৰ্ভৰশীলতাৰ বাট মুকলি কৰিবলৈ উৎসাহিত কৰিছিল। এই আন্দোলন অহিংসা (অহিংসা) আৰু সত্যগ্ৰহ (সত্য আৰু প্ৰতিৰোধ)ৰ ওপৰত প্ৰতিষ্ঠিত আছিল, যিয়ে মানুহক শান্তিপূৰ্ণভাৱে অন্যায় আইনৰ বিৰোধিতা কৰিবলৈ প্ৰেৰণা যোগাইছিল। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে ব্ৰিটিছ পৰিচালিত বিদ্যালয় ত্যাগ কৰিছিল, আইনজীৱীয়ে আদালত এৰিছিল, আৰু বহুতে বিদেশী কাপোৰ ৰাজহুৱা স্থানত জুইত পুৰি ঔপনিৱেশিক নিৰ্ভৰশীলতা প্ৰত্যাখ্যানৰ প্ৰতীক হিচাপে প্ৰকাশ কৰিছিল।

এই আন্দোলনে অঞ্চল, ধর্ম আৰু সামাজিক শ্ৰেণীৰ সীমা অতিক্ৰম কৰি ব্যাপক অংশগ্ৰহণ লাভ কৰিছিল। নগৰৰ বুদ্ধিজীৱীৰ পৰা গাঁৱৰ কৃষকলৈকে ভাৰতীয়সকলে হাতত হাত ধৰি অভূতপূৰ্ব ঐক্য প্ৰদৰ্শন কৰিছিল। মহিলাসকলে ঘৰৰ পৰা ওলাই দোকানত পিকেটিং কৰি গান্ধীৰ বাৰ্তা প্ৰচাৰত গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা পালন কৰিছিল। গান্ধীৰ নেতৃত্বত ভাৰতীয় জাতীয় কংগ্ৰেছে অপৰিসীম জনপ্ৰিয়তা লাভ কৰিছিল, যাৰ ফলত স্বাধীনতা সংগ্ৰাম এটি গণ-আন্দোলনলৈ ৰূপান্তৰিত হৈছিল।

কিন্তু, কিছু প্ৰত্যাহ্বানৰ সন্মুখীন হ'বলগীয়া হৈছিল। আন্দোলনৰ তীব্ৰতাৰ ফলত কেতিয়াবা হিংসাৰ সৃষ্টি হৈছিল, বিশেষকৈ ১৯২২ চনৰ চৌৰী চৌৰা ঘটনাত, য'ত উত্তেজিত জনতাই ২২ জন আৰক্ষীক হত্যা কৰিছিল। অহিংসাৰ মৰ্মাহত হৈ গান্ধীয়ে আন্দোলন বন্ধ কৰি দিছিল, তেওঁৰ বিশ্বাস আছিল যে সত্যগ্ৰহ অব্যাহত ৰাখিবলৈ দেশৰ অধিক শৃংখলাৰ প্ৰয়োজন। যদিও এই সিদ্ধান্তৰ কিছুমানে সমালোচনা কৰিছিল, ই তেওঁৰ নীতিৰ প্ৰতি অটল প্ৰতিশ্ৰুতি প্ৰতিফলিত কৰিছিল।

অসহযোগ আন্দোলন ভাৰতৰ স্বাধীনতা সংগ্ৰামৰ এক মাইলৰ খুঁটি আছিল। যদিও ই তাৎক্ষণিক স্বাধীনতা লাভ কৰিব পৰা নাছিল, তথাপিও ই জাতীয় গৌৰৱ জাগ্ৰত কৰিছিল, ব্ৰিটিছৰ প্ৰতিপত্তি দুৰ্বল কৰিছিল আৰু ভাৰতীয়সকলৰ মাজত ঔপনিৱেশিক শাসনৰ বিৰুদ্ধে প্ৰত্যাহ্বান জনোৱাৰ আত্মবিশ্বাস জগাই তুলিছিল। ই ভৱিষ্যতৰ আন্দোলনৰ ভেটি স্থাপন কৰিছিল, প্ৰমাণ কৰিছিল যে ঐক্য আৰু অহিংসাই এটা সাম্ৰাজ্যৰ ভিত্তি কঁপাই তুলিব পাৰে। আজিৰ যুৱ সমাজৰ বাবে এই আন্দোলন সাহস, ত্যাগ আৰু সামূহিক কাৰ শক্তিৰ এক চিৰন্তন শিক্ষা হৈ ৰৈছে।

5. ভাৰত বিভাজনৰ কাৰণসমূহ

১৯৪৭ চনত ভাৰতৰ বিভাজনে ভাৰত আৰু পাকিস্তানৰ সৃষ্টি কৰিছিল। ব্ৰিটিছ ঔপনিৱেশিক শাসনৰ অধীনত ৰাজনৈতিক, সামাজিক আৰু ধৰ্মীয় উত্তেজনাৰ মূলত এই বিভাজনৰ বাবে কেইবাটাও জটিল কাৰণে অৰিহণা যোগাইছিল।

প্ৰথম প্ৰধান কাৰণ আছিল হিন্দু আৰু মুছলমানৰ মাজত ক্ৰমবৰ্ধমান ধৰ্মীয় বিভেদ। ব্ৰিটিছৰ “বিভেদ কৰি শাসন কৰা” নীতিয়ে বিভিন্ন সময়ত এটা সম্প্ৰদায়ৰ প্ৰতি আনটোক পক্ষপাতিত্ব কৰি অবিশ্বাস বৃদ্ধি কৰিছিল। ১৯০৯ চনত তেওঁলোকে পৃথক নিৰ্বাচনী ব্যৱস্থা প্ৰৱৰ্তন কৰিছিল, যাৰ দ্বাৰা মুছলমানসকলে কেৱল মুছলমান প্ৰাৰ্থীৰ বাবেহে ভোট দিব পাৰিছিল, যিয়ে ৰাষ্ট্ৰীয় ঐক্যৰ পৰিৱৰ্তে ধৰ্মীয় পৰিচয়ৰ ওপৰত গুৰুত্ব আৰোপ কৰিছিল। ই বিভাজনৰ বীজ সিঁচিছিল।

সাম্প্ৰদায়িক ৰাজনীতিৰ উত্থানে এই বিভেদক আৰু গভীৰ কৰিছিল। মুহাম্মদ আলি জিন্নাহৰ নেতৃত্বত মুছলিম লীগে মুছলমানসকলৰ বাবে পৃথক ৰাষ্ট্ৰৰ দাবী জনাইছিল, এখন ঐক্যবদ্ধ ভাৰতত হিন্দুৰ প্ৰভাৱৰ ভয়ত। তেওঁলোকৰ “দুই-ৰাষ্ট্ৰ তত্ত্ব”ই দাবী কৰিছিল যে হিন্দু আৰু মুছলমান পৃথক ৰাষ্ট্ৰ, যিয়ে একেলগে থাকিব নোৱাৰে। ইফালে, কিছুমান হিন্দু জাতীয়তাবাদী গোটেও বৰ্জনীয় ধাৰণাৰ প্ৰচাৰ কৰিছিল, যিয়ে সাম্প্ৰদায়িক উত্তেজনা বৃদ্ধি কৰিছিল।

ভাৰতীয় জাতীয় কংগ্ৰেছে মুছলমানৰ উদ্বেগসমূহ সম্পূৰ্ণৰূপে সমাধান কৰিব নোৱাৰাটোৱে এই ফাট মজবুত কৰিছিল। মহাত্মা গান্ধী আৰু জৱাহৰলাল নেহৰুৰ দৰে নেতাসকলৰ নেতৃত্বত

কংগ্ৰেছে এখন ঐক্যবদ্ধ ভাৰতৰ সপোন দেখিছিল যদিও মুছলিম লীগৰ অধিক স্বায়ত্তশাসনৰ দাবীৰ সৈতে মিলাবলৈ সংগ্ৰাম কৰিছিল। ১৯৩৭ চনৰ নিৰ্বাচনৰ দৰে গুৰুত্বপূৰ্ণ ঘটনাই, য'ত কংগ্ৰেছে মুছলিম লীগৰ যথেষ্ট সামিল নকৰাকৈ চৰকাৰ গঠন কৰিছিল, অবিশ্বাস বৃদ্ধি কৰিছিল।

ব্ৰিটিছৰ নীতি আৰু তেওঁলোকৰ তৰাৰতীৰ প্ৰস্থান পৰিকল্পনা গুৰুত্বপূৰ্ণ আছিল। দ্বিতীয় বিশ্বযুদ্ধৰ পিছত অৰ্থনৈতিকভাৱে দুৰ্বল হোৱা ব্ৰিটেইনে ভাৰতৰ পৰা দ্ৰুতভাৱে ওলাই যাব বিচাৰিছিল। ১৯৪৬ চনৰ কেবিনেট মিছন পৰিকল্পনা, যাৰ লক্ষ্য আছিল ক্ষমতা ভাগ-বতৰাৰ সৈতে এখন ঐক্যবদ্ধ ভাৰত গঠন, কংগ্ৰেছ আৰু মুছলিম লীগৰ মাজত মতভেদৰ বাবে ব্যৰ্থ হৈছিল। তাৰ পিছত, ব্ৰিটিছে বিভাজনক এটা সহজ সমাধান হিচাপে গ্ৰহণ কৰি, ১৯৪৭ চনৰ জুনত অপৰ্যাপ্ত প্ৰস্তুতিৰে ঘোষণা কৰে, যাৰ ফলত বিশৃংখলাৰ সৃষ্টি হয়।

শেষত, সাম্প্ৰদায়িক হিংসাই উত্তেজনা বৃদ্ধি কৰিছিল। ১৯৪৬ চনৰ দাঙ্গা, বিশেষকৰ কলকাতা সাম্প্ৰদায়িক ৰক্তপাত একেলগে থকাটো অসম্ভৱ যেন লাগিছিল। এই হিংসাই নেতাসকলক ৰক্তপাত বন্ধ কৰাৰ উপায় হিচাপে বিভাজন মানি ল'বলৈ ঠেলি দিছিল।

বিভাজন আছিল ঔপনিবেশিক কাৰসাজি, ৰাজনৈতিক ব্যৰ্থতা আৰু সাম্প্ৰদায়িক সংঘাতৰ এক হৃদয়বিদাৰক ফলাফল। ইয়াৰ ফলত লাখ লাখ লোক নিজৰ ঘৰ এৰিবলৈ বাধ্য হৈছিল আৰু অগণন জীৱন হেৰুৱাইছিল, কিন্তু ই দুখন ৰাষ্ট্ৰৰো জন্ম দিছিল। আজিৰ যুৱকৰ বাবে, ই ঐক্যৰ মূল্য আৰু ইতিহাসৰ ভুলৰ পৰা শিক্ষাৰ এক স্মাৰক।

Dr. Ripun Doley